

tekst jednolity

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Rzeszów, dnia   kwietnia 2010 r.

LRZ 4100-04-01/2010

P/09/011

Pan
Robert Kiliański
Prokurator Okręgowy
w Rzeszowie

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli* (Dz. U. z 2007 r. nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie skontrolowała wykonanie przez Prokuraturę Okręgową w Rzeszowie (Prokuratura) planu finansowego w roku 2009, w ramach wykonania budżetu państwa w części 37 - *Sprawiedliwość*.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 6 kwietnia 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prokuratorowi niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonanie przez Prokuratora Okręgowego w Rzeszowie planu finansowego Prokuratury Okręgowej za rok 2009 r., w ramach wykonania budżetu państwa w części 37-Sprawiedliwość.

Prokurator Okręgowy, zgodnie z decyzją Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 października 2002 r. (znak DB III 311/721/2002) jest w części 37 Sprawiedliwość - dysponentem środków

budżetu państwa III stopnia, w zakresie wykonywania wydatków Prokuratury Okręgowej i prokuratur rejonowych na obszarze jej właściwości.

W obszarze Prokuratury Okręgowej w Rzeszowie działało siedem prokuratur rejonowych.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że wykonane w 2009 r. dochody budżetowe (w dz. 755, rozdz. 75505) wyniosły 20,5 tys. zł, co stanowiło 157 % planowanych oraz 112 % dochodów wykonanych w roku 2008.

W planie finansowym Prokuratury dochody budżetowe zaplanowane zostały wyłącznie w paragrafie 097 *Wpływy z różnych dochodów* - wysokości 13 tys. zł, co stanowiło aż 1.548 % dochodów wykonanych w tym paragrafie w 2008 r. Realizacja tych dochodów wyniosła 2,1 tys. zł, co stanowiło tylko 16,4 % planu. Natomiast najwyższe dochody zrealizowano w paragrafach - 069 *Wpływy z różnych opłat* (w kwocie 11,3 tys. zł) oraz 087 *Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych* (w kwocie 6,9 tys. zł), w których dochodów budżetowych w 2009 r. w ogóle nie planowano.

Dochody w § 0690, stanowiące 55 % wszystkich dochodów, realizowane były z tytułu opłat za kserokopie akt postępowania prokuratorskiego. Pozostałe 33,5 % zrealizowanych dochodów uzyskano ze sprzedaży samochodu stanowiącego majątek Prokuratury.

W kontroli ustalono, że należności z tytułu dochodów budżetowych ustalane były prawidłowo, na podstawie obowiązujących przepisów bądź w wyniku wyceny rzeczoznawcy majątkowego.

Kwoty dochodów przyjęte w planie wynikały z informacji przekazywanych bezpośrednio przez Prokuraturę Apelacyjną w Rzeszowie, w następstwie decyzji otrzymywanych od Ministra Sprawiedliwości, który był dysponentem części, w rozumieniu rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 9 maja 2008 r. *w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2009* (Dz.U.08.87.537).

W kontroli ustalono, w trakcie roku budżetowego nie występowały przypadki powstania i naliczenia należności pozostałych do zapłaty, w tym nie wystąpiły zaległości netto, a co za tym idzie przypadki przedawnienia dochodów budżetowych.

Zrealizowane dochody były na bieżąco przekazywane na rachunek dochodów Ministerstwa Finansów. Terminy wynikające z § 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa (Dz.U.06.116.784 ze zm.) były dotrzymywane.

W kontroli ustalono, że w 2009 r. Prokuratura wykonała wydatki budżetowe w wysokości 19.632,88 tys. zł, co stanowiło 100 % planu wydatków po zmianach, 103 % wydatków roku ubiegłego i 98 % kwoty wydatków planowanej w ustawie budżetowej po jej nowelizacji z dnia 17 lipca 2009 r., w której wydatki Prokuratury uległy zmniejszeniu o kwotę 3.229 tys. zł, co stanowiło 14 % wydatków pierwotnie planowanych (23.279 tys. zł). W wyniku nowelizacji całkowitemu zmniejszeniu uległy planowane wydatki majątkowe Prokuratury w paragrafach 6050 i 6060 (łącznie o 3.000 tys. zł).

Wydatki budżetowe Prokuratura realizowała w dwóch działach klasyfikacji budżetowej, tj. w dz. 753- *Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne* (w kwocie 2.323,9 tys. zł) i w dz. 755 - *Wymiar sprawiedliwości* (w kwocie 17.309 tys. zł).

Wykonanie wydatków w 2009 r. było wyższe o 544,4 tys. zł od wykonania roku 2008. W kontroli ustalono jednocześnie, że wzrost wydatków wystąpił jedynie w 10 na 31 paragrafów, w których wydatki realizowano, w tym głównie w zakresie wydatków na wynagrodzenia i pochodne. Najwyższy wzrost, rok do roku, nastąpił w § 4030 - *Wynagrodzenia osobowe sędziów i prokuratorów oraz asesorów i aplikantów*, gdzie wydatki wzrosły o 1.660,73 tys. zł, co stanowi wzrost aż o 24,5%. Wzrosły także uposażenia prokuratorów w stanie spoczynku oraz uposażenia rodzinne (§ 3110) - o 331,94 tys. zł, tj. o 16,7 %.

Wykonane w 2009 r. wydatki były niższe od zaplanowanych ogółem o 417,12 tys. zł, w tym najwyższy spadek nastąpił w §4010 - *Wynagrodzenia osobowe pracowników* - o 402,24 tys. zł, a także w § 4030 - *Wynagrodzenia osobowe sędziów i prokuratorów oraz asesorów i aplikantów* - o 365,87 tys. zł. Zmniejszeniu uległy w związku z tym także pochodne od wynagrodzeń.

Zwiększenie planowanych wydatków w 2009 r. wystąpiło w 14 paragrafach, w tym najwyższy wzrost nastąpił w § 4610 *Koszty postępowania sądowego i prokuratorowskiego* - o

kwotę 228,45 tys. zł (wzrost o 30 %) i w §4170 - *Wynagrodzenia bezosobowe* - o kwotę 280,58 tys. zł (wzrost o 42 %). Wskazać należy, że wydatki w tym paragrafie były jednocześnie niższe od wykonanych w 2008 r. o 283,6 tys. zł, tj. o 23 %.

Wydatki majątkowe Prokuratury, po nowelizacji z lipca 2009 r. zmniejszającej je o kwotę 3.000 tys. zł zostały następnie zwiększone o 36 tys. zł (w § 6060), z przeznaczeniem na zakup samochodu. W kontroli ustalono, że mimo wyłączenia stosowania ustawy *Prawo zamówień publicznych* (na podstawie art. 4 ust. 8 tej ustawy) - Prokuratura wysłała zaproszenia do składania ofert do 4 przedsiębiorców i dokonała zakupu w granicach posiadanych środków, w tym część ceny w wysokości 14,3 tys. zł sfinansowano z dochodów własnych (pochodzącymi z odszkodowania za utracone mienie).

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Prokuratury związane z zakupem inwestycyjnym w 2009 r.

Zasilanie w środki budżetowe przebiegało w 2009 r. równomiernie, w przedziale od 6,5 % do 11,9 % rocznej wielkości zaplanowanych wydatków Prokuratury. Najwięcej środków wpłynęło w lutym (2.344 tys. zł) i w maju (2.121 tys. zł), co miało związek z wypłatą dodatkowego wynagrodzenia rocznego i z podwyżką wynagrodzeń dla grupy orzeczników. Nie stwierdzono zwiększenia wykonania wydatków w IV kwartale roku budżetowego.

W kontroli ustalono, że zmiany w planie wydatków, dokonywane w trakcie roku decyzjami Prokuratora Apelacyjnego i własnymi decyzjami Prokuratora Okręgowego wynikały ze zwiększeń planu finansowego oraz z bieżących, uzasadnionych potrzeb Prokuratury.

W 2009 r. nie wystąpiły przypadki zwiększenia wydatków Prokuratury środkami z rezerwy ogólnej lub rezerw celowych.

Badane w toku kontroli wydatki wynikały z umów zawartych przez Prokuraturę i miały związek z jej ustawową działalnością. Umowy zawierane były w drodze zamówień publicznych, co gwarantowało uzyskanie najlepszego wymaganego efektu z danego nakładu.

W kontroli ustalono, że zamówienia publiczne poprzedzające dokonywanie wydatków (analizowano 6 postępowań), udzielane były zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych* (j.t. Dz.U.07.223.1655 ze zm.).

W wydatkach Prokuratury Okręgowej największy rodzajowo udział stanowiły wydatki na wynagrodzenia i pochodne, które łącznie z uposażeniami prokuratorów w stanie spoczynku wyniosły 15.970,6 tys. zł (tj. 81 % wszystkich wydatków 19.633,2 tys. zł).

Bardzo znaczący udział miały także wydatki w § 4170 - *Wynagrodzenia bezosobowe* oraz w § 4610 - *Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego*, które - wykonane w łącznej kwocie 1.927 tys. zł - stanowiły 10 % wszystkich wydatków Prokuratury.

W kontroli ustalono, że w wymienionych dwóch paragrafach Prokuratura ujmowała m.in. wydatki na wynagrodzenia biegłych i wydatki na należności akademii medycznych i innych instytucji wyznaczonych do wydawania opinii w toku postępowania przygotowawczego.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że w badanym okresie wystąpiła znaczna koncentracja w zleceniu przez jednostki Prokuratury (okręgową i rejonowe) wydawania opinii poszczególnym biegłym, np. w zakresie opinii lekarzy psychiatrów jeden lekarz przedłożył w 2009 r. rachunki za wydanie aż 405 opinii, spośród wszystkich 2.329 zapłaconych w tym zakresie. Jednocześnie 62 innych biegłych wydało tylko po 1 opinii psychiatrycznej.

Podobnie w zakresie opinii psychologicznych - 1 lekarz wydał 267, spośród 698 opinii tego rodzaju opłaconych przez Prokuraturę ze środków budżetowych roku 2009 (tj. 38 %), a w zakresie opinii patomorfologicznych 1 lekarz przedstawił 114, spośród wszystkich 349 rachunków dotyczących kosztów takich badań (tj. 33 %).

W kontroli ustalono, że spośród 173 lekarzy wykonujących opinie dla Prokuratury - 11 wykonało 2.476 spośród 3.565, tj. 70 % - za które zapłacono w 2009 r.

Prokuratura nie miała żadnych uregulowań dotyczących opisywanych kwestii powoływania biegłych. Wydatki te zależały *de facto* od uznania prokuratora prowadzącego postępowanie, który jednoosobowo - powołuje daną osobę lub instytut do wydania opinii, weryfikuje pod względem merytorycznym dokumenty sporządzone przez biegłych i zatwierdza wysokość ich wynagrodzenia. Stwierdzone w kontroli ograniczenia dotyczyły jedynie uzyskania zgody przełożonego prokuratora na wydatki przekraczające kwotę 3 tys. zł.

W kontroli ustalono, że wystąpiły także przypadki akceptowania przez prokuratorów rozliczeń czasu pracy biegłych, z których nie wynikało - kto, i ile czasu poświęcił na przygotowanie opinii. W kartach pracy biegłych wykazywano jedynie zbiorcze zestawienia wykonanych czynności i ich godzinowy wymiar.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła, że prokuratorzy najpierw ustalali stawki z biegłymi, którzy następnie przedstawiali karty pracy, z zakresem odpowiadającym ustalonemu wynagrodzeniu.

Sytuacja taka miała miejsce m.in. w sprawie V Ds. 17/05 gdzie koszty opinii wyniosły 31.720 zł oraz w sprawie VI Ds. 35/07 gdzie koszt opinii wyniósł 39.000 zł (nie uwzględniając rachunku dodatkowego związanego z uzupełnieniem).

Z rozliczenia czasu pracy w sprawie VI Ds. 35/07 wynika, że nad wydaniem opinii trzech biegłych pracowało nieprzerwanie od poniedziałku do piątku, po 8 godzin dziennie, w okresie od 25 lutego do 10 czerwca 2009 r. W kontroli ustalono, że jednocześnie jeden z tych biegłych ([...] ¹) do 31 maja 2009 r. pracował także nad wydaniem opinii w sprawie V Ds. 17/05.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, w świetle powyższych ustaleń - rozliczenie czasu pracy biegłych w ww sprawach V Ds. 17/05, a w szczególności w sprawie VI Ds. 35/07 - na łączną kwotę 70.720 zł nie było rzetelne. Faktury do wypłaty zatwierdził Prokurator Okręgowy.

Nierzetelne rozliczenie merytoryczne stwierdzono także w sprawie V Ds. 17/07, w której w kartach pracy (stanowiących załączniki do faktury nr 004707/11/09 z dnia 4 listopada 2009 r. na kwotę 19.465,38 zł i faktury nr 005397/12/09 z dnia 29 grudnia 2009 r.

---

¹ Wyłączono przez Dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie ze względu na prywatność osoby fizycznej (art. 5 i art. 8 ust. 5 Ustawy o dostępie do informacji publicznej).

na kwotę 6.446,52 zł) - Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach wykazał i rozliczył pracę 7 osób - w sytuacji gdy prokurator, w postanowieniu z dnia 22 lipca 2009 r., powołał tylko jednego biegłego ([...]²).

W dokumentacji księgowej nie było jednocześnie żadnego dokumentu stanowiącego podstawę uwzględnienia kosztów wszystkich osób ujętych w kartach prac, np. uzgodnień prokuratora w tym zakresie.

Wynagrodzenie biegłym przyznawała [...]³, a do wypłaty zatwierdzał Prokurator Okręgowy. Łączna kwota wynikająca z zapłaconych faktur wyniosła 25.911,90 zł.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że działanie Prokuratury dotyczące zapłaty za opinię w sprawie V Ds. 17/07 było nierzetelne. Postanowienie prokuratora powinno zgodnie z art. 194 kpk zawierać wskazanie imion i nazwisk biegłych i ich specjalności, a w przypadku opinii instytucji specjalność i kwalifikacje osób, które powinny wziąć udział w przeprowadzeniu ekspertyzy. Tryb ich pracy - w myśl art. 193 § 3 kpk - także powinien zostać określony.

W niniejszej sprawie wskazanych podstaw formalnych nie było, i w ocenie Najwyższej Izby Kontroli - księgowość Prokuratury nie powinna zaakceptować merytorycznego sprawdzenia dowodów księgowych stanowiących podstawę dokonania wydatku.

W kontroli ustalono, że w 2009 r. Prokuratura ponosiła koszty związane z prowadzeniem księgowości Pracowniczej Kasy Zapomogowo Pożyczkowej (PKZP). Koszty te wynikały z umowy zlecenia zawartej z pracownicą Prokuratury, i stanowiły kwotę 600 zł miesięcznie (7.200 zł rocznie).

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że w 2009 r. nie było podstawy do zlecenia takich czynności. Umowę Prokuratury z Pracowniczą Kasą Zapomogowo-Pożyczkową, o której mowa w § 4 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1992 r. w *sprawie pracowniczych kas zapomogowo-pożyczkowych oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych w zakładach pracy* (Dz.U. nr 100, poz. 502 ze zm.) określającą szczegółowe warunki świadczenia pomocy zakładu pracy - zawarto dopiero w toku kontroli Najwyższej Izby Kontroli, tj. w dniu 8 marca 2010 r.

---

² j.w.

³ j.w.

Kwotę wydatkowaną na ten cel w 2009 r. w wysokości 7.200 zł - Najwyższa Izba Kontroli ocenia jako wydatkową z naruszeniem prawa (brak umowy z PKZP). Umowę odpłatnego zlecenia prowadzenia księgowości PKZP w imieniu Prokuratury zawarła (w styczniu 2009 r.) Pani Elżbieta Kosior, poprzedni Prokurator Okręgowy w Rzeszowie.

W kontroli ustalono, że niewymagalne zobowiązania Prokuratury za rok 2009 (po korekcie) wyniosły 1.133,5 tys. zł i w porównaniu do roku poprzedniego były wyższe o 151,1 tys. zł, tj. o 15,4 %. W ogólnej kwocie zobowiązań - 989.6 tys. zł tj. 87,3 % stanowiły zobowiązania z tytułu wynagrodzeń i pochodnych pracowników z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego, składek na ubezpieczenia społeczne i na Fundusz Pracy (§§ 4040, 4110, 4120). Pozostałe zobowiązania wynikały z niezapłaconych faktur, not księgowych, a także list biegłych i kosztów dojazdów prokuratorów. Zobowiązania te miały związek z bieżącą działalnością Prokuratury i wynikały z umów zapewniających ciągłość jej działania.

W kontroli ustalono, że Prokuratura w 2009 r. nie realizowała wydatków niewygasających z roku 2008, nie wystąpiły także wydatki, które nie wygasły z upływem kontrolowanego roku budżetowego.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że w Prokuraturze w 2009 r. nie przekroczono limitu zatrudnienia określonego w ustawie budżetowej oraz planu wydatków na wynagrodzenia.

Przeciętne wynagrodzenie miesięczne brutto na 1 pełnozatrudnionego w 2009 r. wyniosło 6,3 tys. zł było o 21 % wyższe od wynagrodzenia za rok 2008. Najwyższy wzrost nastąpił w grupie asesorów i aplikantów (status 07) gdzie przeciętne wynagrodzenie miesięczne wyniosło 5.4 tys. zł i było o 25 % wyższe niż w roku 2008 (4,3 tys. zł). Przeciętne wynagrodzenie w grupie prokuratorów (status 09) wyniosło w 2009 r. - 9,2 tys. zł i było o 18 % wyższe niż przed rokiem (7,8 tys. zł).

W kontroli ustalono, iż księgi rachunkowe Prokuratury prowadzone były komputerowo, przy użyciu programu autorstwa firmy [...] ⁴. Dział Budżetowo-Administracyjny Prokuratury posiadał dokumentację opisującą stosowane zasady

---

⁴ Wyłączono przez Dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie ze względu na tajemnicę przedsiębiorcy (art. 5 i art. 8 ust. 5 Ustawy o dostępie do informacji publicznej).

rachunkowości, które były zgodne z wymogami art. 10 ustawy z dnia 29 września 1994 r. *o rachunkowości* (j. t. Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 ze zm.).

Zapisy w księgach były dokonywane w porządku chronologicznym, i zgodnie z przepisami art. 24 ustawy *o rachunkowości*.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła, że istniała możliwość edycji ostatniego zaksięgowanego zapisu (w niezamkniętym jeszcze miesiącu), a na wydrukach zestawień obrotów i sald brak było informacji czy dane dotyczą zamkniętego okresu księgowego.

W toku kontroli dokonano przeglądu analitycznego ksiąg rachunkowych i szczegółowo zbadano 244 dokumenty księgowe oraz odpowiadające im zapisy księgowe, o łącznej wartości 1.062,3 tys. zł, wybranych spośród 3.401 dowodów o wartości 3.337,4 tys. zł, stanowiących tzw. populację wydatków objętych oceną, a zaksięgowanych na kontach 400 - *koszty wg rodzajów*, 201 - *rozrachunki z odbiorcami i dostawcami* oraz 231 - *rozrachunki z tytułu wynagrodzeń*.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że dane zawarte w ewidencji księgowej odzwierciedlały rzeczywisty przebieg operacji gospodarczych, zaś informacje w nich ujęte uwidocznione zostały następnie w sprawozdaniach budżetowych Rb-23, Rb-27, Rb-28, Rb-N i Rb-Z, sporządzanych za wymagane okresy sprawozdawcze i przedkładanych terminowo do dysponenta środków budżetowych wyższego stopnia (Prokuratury Apelacyjnej).

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie badania ww. dokumentów księgowych, ocenia pozytywnie bez zastrzeżeń poprawność formalną dowodów i zapisów księgowych oraz wiarygodność ksiąg rachunkowych Prokuratury.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że Prokuratura wykonała zadania ujęte w zarządzeniu Prokuratora Okręgowego o przeprowadzeniu inwentaryzacji za 2009 r., obejmujące spisy z natury środków pieniężnych, druków ścisłego zarachowania i zbiorów bibliotecznych oraz weryfikację sald aktywów i pasywów.

Inwentaryzacja została przeprowadzona i rozliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 i 27 ustawy *o rachunkowości*.

Przedstawiając Panu Prokuratorowi powyższe uwagi i oceny, Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 60 ust. 2 ustawy o NIK, wnosi o rzetelne weryfikowanie przedkładanych przez biegłych rozliczeń finansowych i zapewnienie ich zgodności z formalnymi podstawami działania i dokonywania wydatków budżetowych, tj. z dokumentacją prokuratorską dotyczącą powołania dowodu z opinii biegłych.

Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego Prokurator Okręgowy w Rzeszowie ma prawo zgłosić do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie umotywowane zastrzeżenia w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

Najwyższa Izba Kontroli oczekuje od Pana Prokuratora, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o podjętych działaniach na rzecz realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, termin nadesłania tej informacji liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały NIK w tej sprawie.